

Методика діагностики внутрішньоособистісного конфлікту

Плескач Б. В.,

науковий співробітник лабораторії консультативної психології

та психотерапії, Інститут психології імені

Г. С. Костюка НАПН України

Анотація

В тексті наведений опитувальник призначений для діагностики внутрішньоособистісних конфліктів (суперечливого поєднання особистісних рис) на основі методологічних підходів Л. М. Собчик та В. В. Рибалка та інструкція до нього. До кожної із запропонованих шкал надані ключі та нормативні значення. Представлена описова статистика за виділеними шкалами. В таблицях наведено спосіб зіставлення особистісних рис за типом конфліктності з метою діагностики внутрішньоособистісного конфлікту. Запитання опитувальника використовувались в порівняльному дослідженні хворих на онкогематологічну патологію та практично здорових осіб.

Инструкция.

Ниже приведено ряд достаточно личных вопросов касающихся некоторых событий прошлого, отношений с родителями и характера. Ваши данные будут храниться в строгой конфиденциальности. На вопросы необходимо отвечать «Да» (+) или «Нет» (-), ставя обозначения «+» или «-» напротив вопроса. Также, в анкете есть вопросы, в которых нужно выбрать из нескольких альтернатив и подчеркнуть то, что Вам больше всего подходит.

Пожалуйста, отметьте Ваше Имя, возраст, пол.

-----, -----, -----
Образование _____, Вы женаты / замужем или нет, у Вас есть дети? _____

1. У меня есть брат(ья), сестра(ы) (нужное подчеркните, или поставьте знак отрицания).
2. Я предпочитаю отдыхать с друзьями в веселой дружной компании.
3. Мне трудно поддерживать разговор с людьми, с которыми я только познакомился.
4. Я скромный человек.
5. Я думаю, что мои родители (или кто-то один из них) недовольны мной.
6. Я легко раздражаюсь, но легко и успокаиваюсь.
7. Люди считают меня эмоциональным человеком.
8. Я веселый и жизнерадостный человек.
9. Когда я нахожусь среди людей, мне трудно подобрать тему для разговора.
10. Мой отец был со мной достаточно строг.
11. Я очень социальный и мне важно, что бы мое мнение разделяли.

12. Иногда меня посещают мысли о том, что я не заслуживаю того, что бы меня любили.
13. Для близких мне людей я готов(а) жертвовать своими интересами.
14. В споре я обычно более логичен(а), чем другой человек.
15. Мне достаточно хорошо знакомо ощущение, когда я чувствую себя обиженным и не могу обидчику высказать свое негодование.
16. Мне нравится солдатская служба.
17. Если малознакомый человек заводит со мной разговор то я, как правило, всю инициативу общения отдаю ему.
18. В детстве я жил(а) с одним из родителей (родители поссорились, развелись ...).
19. В моей семье были драки, когда отец бил мать.
20. Будете ли Вы пытаться переубедить своего знакомого по тем или иным вопросам, если понимаете, что он заблуждается?
21. На публичное оскорбление я реагирую решительными действиями.
22. В отношениях с другими людьми я более склонен(склонна): уступать или договариваться о взаимных интересах (подчеркните, что Вам ближе).
23. Временами я бываю полон(полна) энергии.
24. Неукоснительное следование всем инструкциям и указаниям – часть моего жизненного стиля.
25. Для меня очень важно, что бы мое поведение соответствовало образу, который как мне кажется, является правильным и положительным.
26. Всякий раз при разговоре я часто для себя решаю вопрос – «пускать» или не «пускать» своего собеседника в «свой внутренний мир».
27. В раннем детстве мои родные родители покинули меня.
28. В детстве я видел(а) своего отца сильно пьяным.
29. В первую очередь я все свои усилия направляю на то, чтобы быть успешной и преуспевающей личностью.
30. Свое будущее я вижу оптимистично.
31. Я нахожусь в напряженных отношениях с моим отцом, но меня немного поддерживает моя мама.
32. Большую часть времени я чувствую себя одиноким(ой), даже находясь среди людей.
33. У меня есть человек с которыми я делюсь своими самыми сокровенными мыслями и волнениями.
34. Я достаточно активный(а), хороший рассказчик и в компаниях, как правило, в центре.
35. Я люблю находиться в центре внимания.
36. В детстве мне казалось, что моя мама «холодно» относится ко мне.
37. Бывает, когда меня хвалят, мне кажется, что я этого не заслужил.
38. У меня часто подавленное настроение.
39. Часто я чувствую себя, как пороховая бочка, готовая взорваться.
40. Временами я испытываю ненависть к членам своей семьи, которых обычно люблю.
41. Мне кажется, что я схожусь с людьми также легко, как и другие.
42. Я охотно беру на себя обязанности лидера.
43. Причиненную мне обиду я достаточно быстро забываю.
44. Мне кажется, что нет такого человека, который бы понимал меня.
45. Я недоволен своим отцом, матерью, обоими родителями (нужное подчеркните или поставьте знак отрицания).
46. При мысли о родителях, я вспоминаю, что мой отец говорил, что недоволен мной, не одобрял мои сознательные решения или поступки.
47. Временами я уверен(а) в собственной бесполезности.

48. Сильно ли Вы переживаете, если неприятности случились у Ваших друзей?
49. Достаточно часто, я плохо засыпаю из-за того, что в голове крутятся тревожные мысли.
50. Для меня очень важно найти такой выход из трудной ситуации, который позволяет сохранить чувство собственного достоинства.
51. Бывает, мне кажется, будто бы мои знакомые устроили некий заговор против меня.
52. В моем прошлом были преждевременные потери близких мне людей.
53. Мне свойственно чувствовать себя виноватым(ой) в абсолютно безобидных ситуациях. Например, когда знакомый слишком занят и не может со мной поговорить или когда у друзей какие-либо проблемы.
54. Если кто-то раздражает меня, готов(а) сказать ему все, что о нем думаю.
55. Случалось ли Вам иногда быстро заплакать?
56. Иногда мне казалось, что моя мама меня не любит.
57. Мне свойственно тосковать по своим близким людям (например, когда я уезжаю на какое-то время в командировку, они куда-то едут, или когда дети создают свои семьи и уезжают из «родительской» семьи).
58. Мне кажется, что я не могу выражать свои эмоции.
59. Мои родные обращаются со мной как с ребенком, а не как со взрослым.
60. Я предпочитаю не заговаривать с людьми, пока они сами не обратятся ко мне.
61. Знакома ли Вам ситуация, когда в голове крутится одна и та же неприятная или опасная мысль, которую приходится усилием воли прогонять из головы.
62. Я бываю так сердит(а), что мне хочется крушить все вокруг.
63. Мои родители были очень внимательны ко мне, пытались исполнять мои желания.
64. Я необычный человек.
65. Если дело, которому я отдавал силы и время, не получилось я чувствую себя уставшим(ой) и опустошенным(ой).

Обчислення результатів. Для обчислення результатів за шкалами використовується ключі наведені в таблиці 1. Якщо відповідь опитаного на певне запитання співпадає з відповіддю на запитання в таблиці – привласнюється один (1) бал. Набрані опитаним бали за шкалою додаються та співставляються з робочими нормативними значеннями (таблиця 2). При відповіді на запитання №45 один бал привласнюється коли опитаний невдоволений кимось з батьків або обома. Інші запитання в яких вибір потрібно було підкреслити №1 та №22 не ввійшли до складу жодної зі шкал.

Таблиця 1
Ключі обчислення значень за шкалами

Назва шкал	Перелік номерів запитань в шкалі	Відповідь
Загострена потреба в прив'язаності	5, 10, 18, 19, 27, 31, 36, 45, 46, 56	Так
	57, 63	Ні
Депресивні риси	12, 32, 37, 38, 47, 49, 53,	Так

	55	
	23, 30	Ні
Театральні риси	2, 8, 11, 34, 35; 16 (у жінок),	Так
	16 (у чоловіків)	Ні
Нарцистичні риси	20, 21, 30, 42, 50, 35, 63, 64, 65	Так
	4	Ні
Параноїдні риси	20, 39, 42, 51, 54	Так
	13, 48, 57	Ні
Обсесивно-компульсивні риси	12, 16, 24, 25, 26, 53, 61	Так
Антиемоційність	58	Так
	7, 20, 54	Ні
Агресивність (асоціальність)	6, 7, 20, 39, 42, 54, 62	Так
	58	Ні
Шизоїдні (сензитивні) риси	3, 9, 15, 32, 40, 45, 46, 59, 60	Так
	2, 41	Ні
Шизоїдні (експансивні) риси	6, 15, 27, 40, 55, 62, 64	Так
	8, 11, 30, 42, 43,	Ні

В таблиці 2 наведені робочі нормативні значення за шкалами опитувальника. Запропоновані норми обчислювались методом розбиття на квартилі ($x \pm 2/3\delta$). В таблиці 3 наведені описові статистики за кожною шкалою та дані щодо їх відповідності нормальному розподілу (Z Колмогорова – Смірнова) на вибірці 135 осіб (62 особи з онкогематологічними захворюваннями та 73 практично здорових осіб). Нормативні значення були запропоновані на загальній вибірці для того, щоб зробити ці групи максимально співставними.

Таблиця 2
Нормативні значення за шкалами та їх інтерпретація

Назва шкал	Робочі норми за шкалами	Інтерпретація
Загострена потреба в прив'язаності	Більше 5 балів	Травматично загострена потреба в прив'язаності
	0, 1 бал	Загострена потреба в прив'язаності через надмірну опіку
Депресивні риси	Більше 5 балів	Присутні депресивні риси
Театральні риси	Більше 2 балів	Присутні театральні риси

Нарцистичні риси	Більше 7 балів	Нарцистичні риси
	Від 0 до 4 балів	Ушкоджені нарцистичні риси
Параноїдні риси	Більше 3 балів	Присутні параноїдні риси
Обсесивно-компульсивні риси	Більше 4 балів	Присутні обсесивно-компульсивні риси
Антиемоційність	Більше 2 балів	Присутня антиемоційність
Агресивність (асоціальність)	Більше 5 балів	Присутні агресивні риси
Шизоїдні (сензитивні) риси	Більше 6 балів	Присутні сензитивно-шизоїдні риси
Шизоїдні (експансивні) риси	Більше 8 балів	Присутні експансивно-шизоїдні риси

Таблиця 3

Основні статистичні значення за шкалами та їх відповідність умовам нормального розподілу

Назва шкал	Середнє значення (X)	Стандартне відхилення (δ)	Рівень значимості (p), Z Колмогорова – Смірнова
Загострена потреба в прив'язаності	3,69	2,88	0,16
Депресивні риси	3,96	2,76	0,25
Театральні риси	3,53	1,79	0,149
Нарцистичні риси	5,72	2,63	0,259
Параноїдні риси	2,59	1,84	0,10
Обсесивно-компульсивні риси	3,31	1,96	0,235
Антиемоційність	1,76	1,38	0,17
Агресивність	4,23	2,36	0,50

(асоціальність)			
Шизоїдні (сензитивні) риси	4,31	2,59	0,35
Шизоїдні (експансивні) риси	5,95	2,26	0,22

Діагностика внутрішньоособистісного конфлікту за допомогою запропонованого опитувальника можлива на основі співставлення особистісних рис на основі методологічних принципів запропонованих Л. М. Собчик (таблиця 4) та В. В. Рибалка (таблиця 5).

Таблиця 4

Конфліктне поєднання особистісних рис в методології Л. М. Собчик

Особистісні риси спрямовані на психологічну адаптацію	Особистісні риси спрямовані на соціальну адаптацію		
	Агресивні риси	Параноїдні риси	Шизоїдні (сензитивні та експансивні) риси
Обсесивно-компульсивні риси			
Депресивні риси			
Театральні риси			

Таблиця 3

Конфліктне поєднання особистісних рис в методології В. В. Рибалка

Пасивні особистісні риси	Активні особистісні риси				
	Агресивні	Параноїдні	Театральні	Нарцистичні (високі значення)	Загострена через надмірну опіку прив'язаність
Обсесивно-компульсивні					
Депресивні					
Шизоїдні (сензитивні та експансивні)					
Антиемоційні					
Травматично загострена прив'язаність					

